

Nr 93

Av fru Ryding och herr Nilsson i Gävle, *angående familjebostadsbidragen.*

(Lika lydande med motion nr 72 i Första kammaren)

Beslutet vid 1963 års riksdag om att höja inkomstgränserna för erhållande av familjebostadsbidrag bedömdes allmänt som i hög grad välfogat. Förutvarande inkomstgränser var uppenbart föråldrade. Höjningen medförde att ytterligare omkring 140 000 familjer blev bidragsberättigade. Det finns emellertid starka skäl för att pröva såväl storleken av bidragen som att ånyo granska inkomstgränserna i relation till de nuvarande hyreskostnaderna.

Redan år 1963, då beslutet om inkomstgränsernas höjande fattades, höjdes också hyrorna till följd av riksdagsbeslutet om räntegarantiens slopande för viss kategori fastigheter. Ett förslag av motsvarande innebörd ligger även i år på riksdagens bord. Hyrorna klättrar oavbrutet uppåt. Det är framför allt situationen för de unga nybildade familjerna man måste göra klar för sig. I särskilt storstadsregionerna, men också annorstädes, blir dessa som regel hänvisade till nya bostadsområden med i synnerlig grad *moderna* hyror.

En familjeinkomst på över 15 000 kronor per år är för »hög» för att berättiga till förhöjt bidrag inom zon I, dit bland annat storstadsregionerna hör. Det behövs inga utförligare kalkyler för att slå fast, att med en sådan inkomst betyder hyran för en tvårums, modern lägenhet de största svårigheter för en ung familj. Det finns som regel ingen valfrihet att välja en billigare bostad. För övrigt anges ju familjebostadsbidragens syfte vara att hjälpa familjer med flera barn till rymligare och bättre bostäder. Man kan då med fog fråga om ett bidrag på 690 kronor för en tvåbarnsfamilj boende i ett tätortsområde är rimligt avvägt.

Enligt vår mening är de fasta bidragen mogna för en anpassning till den förändrade hyresnivån. Enligt i riksrevisionsverkets inkomstberäkning (se tab. 4 i bilaga 1 till statsverkspropositionen 1964) lämnade uppgifter om inkomsttagarnas fördelning efter civilstånd och inkomstens storlek utgjorde antalet gifta män med inkomst *under* 10 000 kronor om året 18,3 % av samtliga, antalet med inkomst mellan 10 000 och 15 000 kronor 25 % och antalet gifta män med inkomst mellan 15 000 och upp till men ej över 20 000 kronor 27,7 %. Inte mindre än 43,3 % av de gifta männen har så-

lunda så låg inkomst, att de högst är berättigade till »helt bidrag» (inom zon I). Mot bakgrunden av hyrorerna i nya eller relativt nyuppförda fastigheter är behovet av en uppräknig av bidragen påtagligt.

Enligt vår mening bör en sådan uppräknig ske utan dröjsmål så att bidragen bringas i rimlig relation till nutida hyres- och inkomstförhållanden. En höjning av familjebostadsbidragets fasta del med 25 % för kategorien »helt bidrag» och i övrigt följande bidragens nuvarande konstruktion skulle innebära i delvis avrundade siffror:

Bidragstyp	Zon	Fast bidrag (grundbelopp) kr.	Nuvarande belopp kr.
Förhöjt bidrag	I	830	660
	II	900	720
	III	980	780
Helt bidrag	I	415	330
	II	450	360
	III	490	390
Reducerat bidrag	I	210	165
	II	225	180
	III	245	195

Bidragsbeloppen för familjer och ensamstående med *ett barn* bör givetvis uppräknas med motsvarande procenttal, 25 %, d. v. s. i zon I till 430 kr. (345), zon II till 450 kr. (360), zon III till 470 kr. (375).

Utöver ett enligt vår mening välbefogat beslut om en uppräknig av bidragsbeloppen enligt det ovan anförda såsom en omedelbar åtgärd, anser vi att riksdagen hos regeringen bör hemställa om en översyn av inkomstgränserna i relation till löne- och hyreskostnadsutvecklingen, huruvida en sådan granskning bör föranleda någon ytterligare justering av bidragens storlek, vidare huruvida skäl alltjämt finns för den indelning i zoner, som för närvarande gäller. Till det senare kan anföras att en utjämning av boendekostnaderna för landet som helhet uppenbarligen har ägt rum. Starka röster höjes som bekant för att nuvarande dyrortsgruppering bör slopas. Barnbidragen är ju heller inte differentierade. Zonindelningen för familjebostadsbidragen är sålunda uppenbarligen högst diskutabel.

Dessutom bör enligt vår mening hemställan göras till regeringen om att sådana anvisningar utfärdas beträffande trångboddhetsregelns tillämpning, att hänsyn toges till förhållandena på platser med stark bostadsbrist. Saken fördes på tal i en kommunistisk interpellation i andra kammaren den 19 november 1963 till vilken vi hänvisar. Det är inte rimligt att en familj, som söker men ej kan få en större bostad efter det två år förflutit sedan familjen enligt denna regel blivit trångbodd, skall berövas familjebostadsbidraget. För en ny ansökan från trångbodd i lägenhet om minst två rum och kök kan bidrag beviljas endast under villkor att större bostad kan anskaffas inom ett år. Mot bakgrunden av bostadsköernas längd i tätortsom-

rådena är det förklarligt om uppenbara fall av orättvisa uppstår vid en strikt tillämpning av gällande regler. Några vådor av den här förordade uppmjukningen av deras tillämpning i den meningen att syftet med familjebostadsbidragen därigenom skulle motverkas kan det inte bli tal om.

Med hänvisning till vad sålunda anförts föreslås,

att riksdagen beslutar om en höjning fr. o. m. den 1 januari 1965 av familjebostadsbidragens fasta del med 25 % enligt vad i denna motion angivits innefattande samma uppräknig av bidragen för familjer och ensamstående med ett barn,

att riksdagen hos regeringen hemställer om att en översyn av inkomstgränserna, zonindelningen m. m. verkställs i enlighet med vad i denna motion förordats, såväl som att anvisningar utfärdas rörande tillämpningen av den s. k. trångboddhetsregeln på platser med stark bostadsbrist, samt

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om förslag till uppräknig av anslaget för familjebostadsbidrag motsvarande i denna motion föreslagna höjningar av bidragen.

Stockholm i januari 1964

Gunvor Ryding

Henning Nilsson